

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH

HÀ THỊ THANH TÂM

**QUẢN LÝ CHÍNH SÁCH GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÙ NINH, TỈNH PHÚ THỌ**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ**

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH

HÀ THỊ THANH TÂM

**QUẢN LÝ CHÍNH SÁCH GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÙ NINH, TỈNH PHÚ THỌ**

Ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 8.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Lê Quốc Hội

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan: Luận văn này là nghiên cứu của riêng tôi, toàn bộ nội dung nghiên cứu do chính tôi thực hiện. Số liệu trong luận văn được thực hiện khảo sát, điều tra trung thực. Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về nghiên cứu của mình.

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2020

Học viên

Hà Thị Thanh Tâm

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
MỤC LỤC.....	ii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH.....	vii
PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của luận văn	3
5. Bố cục của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ CHÍNH SÁCH GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG	5
1.1. Một số khái niệm nghèo và giảm nghèo bền vững.....	5
1.1.1. Khái niệm, chỉ tiêu và chuẩn mực nghèo của thế giới	5
1.1.2. Khái niệm, chỉ tiêu và chuẩn mực nghèo của Việt Nam.....	7
1.1.3. Khái niệm về giảm nghèo	8
1.1.4. Khái niệm về giảm nghèo bền vững	8
1.2. Chính sách giảm nghèo bền vững	12
1.2.1. Quan niệm	12
1.2.2. Vai trò của chính sách giảm nghèo bền vững	13
1.2.3. Nội dung quản lý chính sách về giảm nghèo bền vững	14
1.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến Quản lý chính sách giảm nghèo bền vững	17
1.3.1. Tình hình phát triển kinh tế - xã hội.....	17
1.3.2. Cơ chế, chính sách của Nhà nước	18
1.3.3. Thiên tai, dịch bệnh, ô nhiễm môi trường.....	18
1.3.4. Năng lực tổ chức, quản lý của bộ máy nhà nước các cấp	19
1.3.5. Các nguồn lực thực hiện chính sách	19
1.4. Kinh nghiệm thực tiễn về Quản lý chính sách giảm nghèo bền vững ở một số địa phương	21
1.4.1. Kinh nghiệm của huyện Quan Hóa, tỉnh Thanh Hóa.....	21

1.4.2. Kinh nghiệm của huyện Văn Bàn, tỉnh Lào Cai	22
1.4.3. Bài học kinh nghiệm rút ra cho huyện Phù Ninh.....	23
Tiểu kết Chương 1.....	25
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	26
2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	26
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	26
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin.....	26
2.2.2. Phương pháp xử lý thông tin.....	27
2.2.3. Phương pháp phân tích thông tin.....	27
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu.....	28
Chương 3. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÙ NINH TỈNH PHÚ THỌ.....	30
3.1. Tổng quan về huyện Phù Ninh.....	30
3.1.1. Những đặc điểm về điều kiện tự nhiên.....	30
3.1.2. Đặc điểm về kinh tế - xã hội.....	32
3.2. Tình hình và nguyên nhân nghèo của huyện Phù Ninh, tỉnh Phú Thọ.....	38
3.2.1. Diễn biến nghèo theo thời gian.....	38
3.3. Thực trạng quản lý chính sách giảm nghèo bền vững trên địa bàn huyện Phù Ninh, tỉnh Phú Thọ.....	44
3.3.1. Công tác xây dựng, ban hành, hướng dẫn tổ chức thực thi các văn bản về công tác giảm nghèo bền vững.....	44
3.3.2. Công tác thực thi chính sách giảm nghèo bền vững.....	46
3.3.3. Công tác kiểm tra, giám sát và đánh giá kết quả thực hiện giảm nghèo bền vững.....	58
3.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý chính sách giảm nghèo bền vững.....	60
3.4.1. Tình hình phát triển kinh tế - xã hội.....	60
3.4.2. Cơ chế, chính sách của Nhà nước.....	61
3.4.3. Thiên tai, dịch bệnh, ô nhiễm môi trường.....	62
3.4.4. Năng lực tổ chức, quản lý của bộ máy nhà nước các cấp.....	62
3.4.5. Các nguồn lực thực hiện chính sách.....	64

3.5. Đánh giá chung về quản lý chính sách giảm nghèo bền vững ở huyện Phù Ninh trong thời gian qua	65
3.5.1. Kết quả đạt được	65
3.5.2. Những tồn tại, hạn chế	68
3.5.3. Nguyên nhân của hạn chế trong Quản lý chính sách giảm nghèo bền vững.....	69
Tiểu kết Chương 3.....	72
Chương 4. ĐỊNH HƯỚNG VÀ CÁC GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ QUẢN LÝ CHÍNH SÁCH GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÙ NINH ĐẾN NĂM 2025	73
4.1. Dự báo bối cảnh mới tác động đến chính sách giảm nghèo bền vững ở huyện Phù Ninh trong thời gian tới	73
4.1.1. Dự báo bối cảnh mới đặt ra đối với quản lý chính sách giảm nghèo bền vững trên địa bàn.....	73
4.1.2. Mục tiêu	74
4.2. Một số giải pháp hoàn thiện Quản lý chính sách giảm nghèo bền vững ở huyện Phù Ninh	75
4.2.1. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, chỉ đạo của chính quyền, phối hợp và giám sát của mặt trận Tổ quốc, các hội đoàn thể để nâng cao nhận thức, trách nhiệm để quản lý tốt chính sách giảm nghèo bền vững, đặc biệt là công tác điều tra, rà soát xác định hộ nghèo, hộ cận nghèo	75
4.2.2. Tiếp tục thực hiện các chính sách hỗ trợ các điều kiện phát triển kinh tế, tạo việc làm, cải thiện chất lượng sống để giải quyết thiếu hụt về thu nhập và thiếu hụt các dịch vụ xã hội cơ bản cho hộ nghèo, cận nghèo	77
4.2.3. Nâng cao năng lực, nhận thức của các chủ thể tham gia quản lý chính sách giảm nghèo bền vững	79
4.2.4. Đẩy mạnh thực hiện các cơ chế, chính sách, chương trình, đề án hỗ trợ phát triển kinh tế -xã hội và thực hiện tốt Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững và Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới.....	81
4.2.5. Tăng cường công tác kiểm tra và giám sát, đánh giá và định kỳ báo cáo sơ kết, tổng kết đánh giá kết quả thực hiện các chính sách giảm nghèo.....	81

4.3. Kiến nghị và đề xuất	82
4.3.1. Đối với Trung ương	82
4.3.2. Kiến nghị với UBND tỉnh	82
4.3.3. Kiến nghị với UBND huyện	83
4.3.4. Đối với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội	84
Tiểu kết Chương 4.....	84
KẾT LUẬN	86
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	88
PHIẾU PHÒNG VẤN HỘ.....	91

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
ASXH	: An sinh xã hội
BCĐGN	: Ban chỉ đạo giảm nghèo
BCH	: Ban chấp hành
BHYT	: Bảo hiểm y tế
CNXH	: Chủ nghĩa xã hội
CSXH	: Chính sách xã hội
ESCAP	: Ủy ban Kinh tế và xã hội châu Á -Thái Bình Dương
FDI	: Đầu tư trực tiếp nước ngoài
GDP	: Tổng sản phẩm trong nước
GN	: Giảm nghèo
GNP	: Tổng sản phẩm quốc dân
HĐND	: Hội đồng nhân dân
KT-XH	: Kinh tế - Xã hội
LĐ-TB&XH	: Lao động - Thương binh và xã hội
MTTQ	: Mặt trận tổ quốc
NHCSXH	: Ngân hàng chính sách xã hội
THCS	: Trung học cơ sở
TTCP	: Thủ tướng Chính phủ
UBND	: Ủy ban nhân dân
USD	: Đô la Mỹ
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa
XKLD	: Xuất khẩu lao động

DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH

Bảng:

Bảng 2.1.	Bảng tính toán số lượng phiếu khảo sát	27
Bảng 3.1.	Sản lượng lương thực quy thóc bình quân đầu người qua các năm	33
Bảng 3.2.	Số liệu về trồng và chăm sóc rừng và độ che phủ rừng	34
Bảng 3.3.	Kết quả thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của huyện Phù Ninh, tỉnh Phú Thọ (2017 - 2019)	37
Bảng 3.4.	Tỷ lệ hộ nghèo của huyện Phù Ninh so với tỉnh Phú Thọ và cả nước ..	39
Bảng 3.5.	Tỷ lệ hộ nghèo, cận nghèo của huyện Phù Ninh (2017-2019)	40
Bảng 3.6.	Cơ cấu hộ nghèo theo nguyên nhân	43
Bảng 3.7.	Hộ nghèo được vay vốn.....	47
Bảng 3.8.	Hộ nghèo được hỗ trợ sản xuất, việc làm.....	50
Bảng 3.9.	Thống kê hộ nghèo được hỗ trợ GD - ĐT & dạy nghề	51
Bảng 3.10.	Thống kê hộ nghèo được hỗ trợ về chi phí học tập	52
Bảng 3.11.	Hộ nghèo được hỗ trợ y tế.....	55
Bảng 3.12.	Chính sách hỗ trợ đặc thù và hỗ trợ trực tiếp	57
Bảng 3.13.	Kết quả kiểm tra, giám sát các cấp.....	60
Bảng 3.14.	Kết quả sau khi thực hiện chính sách giảm nghèo	67
Bảng 3.15.	Kết quả phát triển kinh tế của các hộ điều tra	67
Bảng 3.16.	Đánh giá của người dân về chính sách giảm nghèo	64
Bảng 3.17.	Ý kiến đánh giá của các hộ điều tra về hoạt động dạy nghề	54

Hình:

Hình 2.1.	Bản đồ hành chính huyện Phù Ninh	30
-----------	--	----

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Sự nghiệp đổi mới qua 35 năm đã đem lại nhiều thay đổi mọi mặt đời sống kinh tế xã hội của đất nước. Trong sự thay đổi toàn diện đó đáng chú ý nhất là tỷ lệ hộ nghèo ngày càng giảm, mục tiêu giảm nghèo bền vững đang được Nhà nước đầu tư lớn, chỉ đạo quyết liệt. Văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII đã định hướng “*Đổi mới chính sách giảm nghèo theo hướng tập trung, hiệu quả và tiếp cận phương pháp đo lường nghèo đa chiều nhằm bảo đảm an sinh xã hội cơ bản và tiếp cận các dịch vụ xã hội cơ bản*”. Thực hiện đường lối của Đảng, trong những năm vừa qua Chính Phủ, các Bộ, ban, ngành các địa phương đã quan tâm nghiên cứu, rà soát, xây dựng ban hành nhiều cơ chế, chính sách về giảm nghèo bền vững; thường xuyên hoàn thiện, sửa đổi, bổ sung các cơ chế, chính sách phù hợp với thực tiễn; diện chính sách ngày càng mở rộng, mức hỗ trợ được nâng lên, đáp ứng nguyện vọng của người nghèo, hộ nghèo. Các chương trình và chính sách giảm nghèo đã huy động được sức mạnh, sự tham gia của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội; chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững đã đạt được kết quả tích cực, tỷ lệ hộ nghèo của nước ta từ 6,7% cuối năm 2017 giảm còn 5.23% năm 2018 và năm 2019 còn dưới 4%.

Trong những năm qua, các cấp ủy đảng chính quyền huyện Phù Ninh, tỉnh Phú Thọ đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện đồng bộ đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách của Nhà nước về giảm nghèo. Các chính sách về xóa đói, giảm nghèo bền vững thực sự đi vào cuộc sống; huy động được sức mạnh mọi nguồn lực; đã tạo ra được sự đồng thuận và tham gia tích cực của các tầng lớp nhân dân và sự vươn lên của chính người nghèo. Mấy năm trở lại đây, cơ sở hạ tầng của huyện được tăng cường; tỷ lệ hộ nghèo giảm qua các năm: năm 2017 là 3.38%, năm 2018 giảm xuống 2.74 % và năm 2019 giảm còn 2.33%; đã cơ bản xóa xong nhà tạm cho hộ nghèo theo Quyết định 33/2015/QĐ-TTg ngày 10/8/2015 của Thủ tướng Chính Phủ; đời sống văn hóa tinh thần của nhân dân được nâng lên; mức sống dân cư được cải thiện; bộ mặt nông thôn có nhiều khởi sắc, góp phần quan trọng vào việc thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế- xã hội, an ninh quốc phòng, củng cố lòng tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và các cấp ủy chính quyền.

Bên cạnh những kết quả quan trọng đã đạt được của huyện, việc quản lý chính sách giảm nghèo bền vững còn nhiều tồn tại, hạn chế như: Kết quả giảm nghèo của huyện